

[Mogens Fog.]

den juridiske, men jeg skal derefter sige et Par Ord om det civile Opgør med Besættelsestidens Forsyndelser. Jeg tror, det maa fastslaaes som en Kendsgerning, at talrige af de erhvervsdrivende og andre, som tjente Penge paa Tyskerne, uden at det er i Strid med de Love, der nu gælder i Dag, er bedre stillede i Efterkrigstidens Danmark end de Konkurrenter, der holdt deres Sti helt ren. Mange Entreprenører o. lign. har kunnet bevare og udvide deres Materiel i Besættelsestiden; mange Vognmænd har forøget deres Vognpark, og de kan i Dag faa en større Gummi- og Benzintildeling, end den kan opnaa, som indskrænkede Kørselen for ikke at tjene Fjenden; oven i Købet ser vi nu, at der ikke skal rejses Tiltale mod Hundredevis af disse mindre Vognmænd, som kørte for Tyskerne. Og det virker helt urimeligt, naar f. Eks. Garnisonen i en jysk Provinsby maa lade vaske hos det eneste Vaskeri i Byen, som af al Kraft skrubbende Tyskernes snavsede Linned, fordi de andre Vaskerier ikke kan faa lige saa stor Tildeling af Strøm, da de ikke i Krigsaarene har forbrugt saa meget. Der kunde nævnes utallige Eksempler af denne Art. Formelt set er det gebrieligt, at det kan gaa saadan; naar et Firma eller en Enkeltperson ikke er stemplet, naar hans Virksomhed for Besættelsesmagten ikke er fastslaaet som lovstridig, har Myndighederne vanskeligt ved at gribe ind. Men jeg vil alligevel mene, at man burde have ofret dette Felt større Opmærksomhed, og at man med Smidighed og Realitetssans kunde have hindret, at det ligefrem blev præmieret at have ydet Fjenden økonomisk Hjælp, præmieret paa Bekostning af dem, som satte de nationale Hensyn højere end de materielle. I hvert Fald maa det kunne undgaas, at Statens Organer ligefrem foretrækker blakkede Firmaer. Jeg skal blot nævne et enkelt Eksempel, nemlig fra Militærlejren ved Borris, hvor man, efter hvad jeg har erfaret, anvender en Installatør, som er kendt paa hele Egnen for den Energi, hvormed han bidrog til Anlæggelse af de tyske Flyvepladser. Fra samme Lejr sender man sine Vogne til Reparation hos en Mekaniker i Skjern, som har haft to Vogne kørende i Besættelsesmagtens Tjeneste, medens den anden Mekaniker i Byen ikke kørte for Tyskerne, men tværtimod skjulte Vaaben og hjælp til i den aktive Modstand. Denne sidste Mekaniker kan nu med Rette spørge sig selv, om han virkelig derved har forbrudt sig i højere Grad over for det danske Samfund end den

Konkurrent, som skummer Fløden baade under og efter Krigen. Jeg tror, at de Fejl, der herved er begaaet, og de Uretfærdigheder, som stadig finder Sted, baade inden for og uden for de Omraader, som Myndighederne kan øve Indflydelse paa, i høj Grad er medvirkende til at skabe Skuffelse og Misfornøjelse. Det er en af Grundene til den sure og modvillige Atmosfære i Landet, som den højtærede Statsminister i hvert Tilfælde for nogle Maaneder siden saa højlydt beklagede sig over fra Talerstolene.

Men lad mig — idet jeg forlader Udrensningsproblemerne — sige, at man næppe alene i Opgørets Svaghed og Usikkerhed maa søge Aarsagen til, at der utvivlsomt ikke hviler den samme friske Luft over Danmark, som vi har set hvile over andre befriede Lande, der var langt haardere ramt af Krigen end vi; det gælder Tjekkoslovakiet, det gælder Norge, det gælder Belgien og mange andre af disse Lande. Jeg skal ikke opholde mig længe ved den sørgelige Forskel, vi her maa konstatere, naar vi sammenligner med vore egne Forhold; men jeg mener at kunne slaa fast, at den Linie, den nuværende Regering har ført, har en betydelig Del af Ansvaret derfor. Der er ogsaa i denne Debat — og med Rette — talt meget om den Letsindighed ved Importen, som nu maa betales af ved Indskrænkninger i Forbruget, og det paa et Tidspunkt, hvor andre Lande, der har startet langt længere tilbage end vi, kan konstatere smaa, men stadige Fremskridt. Fra Regeringens Side hører man altid kun Tale om Fattigdom og om Nedsækning, og den store brede Befolkning mærker, at det er den, som skal bære Byrderne, ligesom den gjorde det, da vi under Krigen var i samme Baad. Man kan ikke vente, at den Tale og den Tendens skal skabe Arbejdsmod og Lyst til Ofre af Hensyn til Fremtiden. Man savner det, som mange andre Lande har skabt, et Arbejdsprogram, et fast Perspektiv ind i det kommende, som ikke alene viser, hvad der i Dag maa ofres, og hvor der i Dag maa tages fat, men som ogsaa siger til den jævne Borger, hvad han kan opnaa derved, som giver ham bindende Løfter om, at det Slid og den Indskrænkning, man i Dag maa paalægge ham, i Morgen vil bringe ham konkrete Goder i Form af bedre Klæder, bedre Mad, bedre Boliger, bedre Adgang til Undervisningens og Kulturens Goder, med andre Ord større Frihed, større Tryghed i Tilværelsen. Det er ikke nok at klage over Vrangvillighed og true med Nedsækning; man maa vise, hvor en Indsats kan føre hen, og man maa give Garantier for;